

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci v Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D., v právní věci

žalobce: **V. B.**
zastoupen advokátem Mgr. Pavlem Štanglem
sídlem Vinohradská 22, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ředitelství služby cizinecké policie, IČ 00007064**
Policie České republiky
sídlem Olšanská 2, 130 51 Praha 3

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2022, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 31. 1. 2022, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení k rukám jeho právního zástupce Mgr. Pavla Štangla, advokáta, ve výši 3 900 Kč, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, pracoviště Ústí nad Orlicí (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 12. 11. 2021, č. j. X, bylo žalobci podle ust. § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 a § 119 odst. 1 písm. c) bodu 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) uloženo správní vyhoštění a stanovena doba dvou let, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie. Žalobce pobýval na území České republiky bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu nebyl oprávněn a byl na území České republiky zaměstnán bez platného povolení k zaměstnání, ačkoli je toto povolení podmínkou výkonu zaměstnání. Žalovaným rozhodnutím uvedeným ve výroku tohoto rozsudku byla zkrácena doba, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a to na 18 měsíců. Ve zbylé části pak žalovaný prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
2. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného včasnou žalobou podanou podle ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) ve spojení s ust. § 172 zákona o pobytu cizinců. Podle žalobce jsou rozhodnutí správních orgánů v rozporu s právními předpisy, rovněž nebyl dostatečně zjištěn skutečný stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, rozhodnutí jsou nezákonná a nepřezkoumatelná a správní orgány zjišťovaly okolnosti a hodnotily důkazy pouze v neprospěch žalobce. Žalovaný se rovněž nevypořádal s odvolacími námitkami.
3. Správní orgán mylně vyhodnotil, že se žalobce dopustil nelegální práce. Výkon nelegální práce je správním deliktem, o jehož spáchání si správní orgán v tomto řízení nemohl učinit úsudek sám. Správní řízení o tomto deliktu nebylo s žalobcem do současného dne ani zahájeno, a proto není možné, aby výkon nelegální práce byl důvodem pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění.
4. Žalobce pobýval na území ČR na základě vydaného víza typu „D“ vydané Polskou republikou s platností od 30. 8. 2019 do 27. 8. 2020 s délkou pobytu 364 dnů. Na toto vízum mohl žalobce pobývat na území ČR 90 dnů, přičemž ve správním řízení nebylo prokázáno, že by tuto dobu překročil. Žalobce se tedy v žádném případě nelegálního pobytu nedopustil a rozhodnutí správního orgánu je v dané části nezákonné.
5. Žalobce dále uvedl, že správní orgán ničím nepodložil své závěry o tom, že se v případě správního vyhoštění nejedná o nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života. Správní orgán nezohlednil skutečnost, že žalobce v mezidobí získal povolení k dlouhodobému pobytu na území Slovenské republiky, které mu v důsledku správního vyhoštění bude zrušeno. Ani jeden ze správních orgánů nedošel k závěru, že by hrozilo, že by žalobce závažným způsobem narušil bezpečnost státu nebo veřejný pořádek. Žalobci je vytýkán pouze krátký neoprávněný pobyt a krátký výkon nelegální práce. Za těchto okolností je pak vydání rozhodnutí o správním vyhoštění naprosto nepřiměřeným opatřením a v této souvislosti žalobce odkázal na judikaturu správních soudů, podle které bylo namíste v první řadě aplikovat ust. 50a zákona

o pobytu cizinců, týkající se povinnosti opustit území, nikoli ustanovení o správním vyhoštění.

6. Žalobce dne 25. 2. 2022 soudu zaslal doplnění žaloby, ve kterém upozornil na nyní probíhající válečný konflikt na Ukrajině. Vycestování žalobce je proto v současné době v rozporu s Úmluvou o ochraně lidských práv a svobod, konkrétně s článkem 2 a 3.
7. Na základě výše uvedeného je podle žalobce žalované rozhodnutí nezákonné, a proto navrhl, aby soud žalované rozhodnutí zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.
8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na závěrech obsažených v odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl, aby soud žalobu zamítl.
9. Krajský soud přezkoumal bez nařízení jednání (ust. § 51 odst. 1 s. ř. s.) žalované rozhodnutí v mezích žalobních bodů a dospěl k následujícím skutkovým a právním závěrům.
10. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce přicestoval do České republiky dne 18. 12. 2019 společně se svou manželkou a dvěma syny. Do České republiky přijel z ekonomických důvodů. Dne 17. 1. 2020 žalobcova manželka společně s dětmi odjela zpět na Ukrajinu, přičemž žalobce setrval na území ČR. Žalobce disponoval platným vízem Polské republiky č. 013759076, typ D, platnost od 30. 8. 2019 do 27. 8. 2020, počet vstupů: MULT, počet dní pobytu: 364, kód účelu vydání víza: 06.
11. Dne 27. 7. 2020 byl žalobce kontrolován Policí ČR při pracovní činnosti, a to na stavbě v obci Rybník, kde vykonával pomocné zednické práce. Podle protokolu ze dne 27. 7. 2020 vyplývá, že žalobce začal na stavbě pracovat dne 3. 7. 2020 a to až do dne kontroly policie. Žalobce v souvislosti s kontrolou předložil pracovní smlouvu uzavřenou se zaměstnavatelem Building-Electric Stav s.r.o. Z pracovní smlouvy vyplývá, že pracovní poměr byl uzavřen dne 1. 5. 2020 na dobu neurčitou, druh práce - dělník v oblasti výstavby budov. Žalobce na stavbě vykonával betonářské práce, pracovní doba byla od 7 do 18 hod, od pondělí do neděle, vyjma dnů, kdy pršelo. Za odvedenou práci dosud obdržel zálohu za mzdu 3 000 Kč. Žalobce však nepředložil povolení k zaměstnání, zaměstnaneckou kartu ani modrou kartu. Nepředložil rovněž žádné dokumenty, kterými by odkazoval na vyslání na území ČR v rámci poskytování služeb zaměstnavatelem usazeným v jiném členském státu EU. Do protokolu o výsledku účastníka správního řízení ze dne 27. 7. 2020 žalobce sám vypověděl, že si je vědom, že na území České republiky pracoval nelegálně, není držitelem pracovního povolení ani živnostenského listu. Součástí spisového materiálu je kromě uvedené pracovní smlouvy písemné vyjádření zhotovitele stavby (společnost OHL ŽS, a.s.) ze dne 13. 5. 2021, že žalobce na stavbě pracoval ode dne 3. 7. 2020 jako zaměstnanec společnosti Building-Electric Stav s.r.o.; záznam o proškolení žalobce z bezpečnosti a ochrany zdraví při práci sepsaný s žalobcem dne 3. 7. 2020 na stavbě; sdělení společnosti Building-Electric Stav s.r.o. ze dne 9. 8. 2021, že žalobce na stavbě pracoval jako její zaměstnanec ode dne 3. 7. 2020 do 27. 7. 2020; sdělení Úřadu práce České republiky, kontaktního pracoviště Ostrava, ze dne 10. 5. 2021, že žalobce není držitelem povolení k zaměstnání vydaného pro zaměstnavatele Building-Electric Stav s.r.o.

12. Na základě provedeného šetření správní orgán I. stupně uložil žalobci správní vyhoštění, neboť žalobce byl na území České republiky zaměstnán bez platného povolení k zaměstnání, ačkoli je toto povolení podmínkou výkonu zaměstnání. Rovněž žalobce pobýval na území České republiky bez platného oprávnění k pobytu. V rozporu s uděleným vízem Polské republiky žalobce překročil 90 dnů pobytu na území ČR, k němuž byl na základě tohoto víza oprávněn. Doba 90 dnů v období 180 dnů, kterou žalobce nesměl přesáhnout, uplynula v jeho případě dnem 28. 4. 2020. Následujícím dnem 29. 4. 2020 pobýval žalobce na území ČR již bez platného oprávnění k pobytu. V okamžiku kontroly dosáhl neoprávněný pobyt žalobce v rámci referenčního období 180 dnů délky 90 dnů. Kontinuální pobyt žalobce na území ČR ode dne jeho vstupu dne 18. 12. 2019 do dne kontroly dne 27. 7. 2020 činil celkem 223 dnů.
13. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce odvolání. Žalovaný změnil prvostupňové rozhodnutí v části týkající se stanovení počátku doby, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, ve zbylé části rozhodnutí potvrdil.
14. Podle žalovaného rozhodnutí správní orgán zkoumal, zda byl žalobce zaměstnán bez povolení k zaměstnání, a neobjasňoval skutečnost, zda se dopustil výkonu nelegální práce podle ust. § 5 písm. e) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „zákon o zaměstnanosti“). Posuzování podmínek pro správní vyhoštění cizince a posuzování podmínek stanovených zákonem o zaměstnanosti probíhají ve dvou odlišných a zcela samostatných správních řízeních, která nejsou vzájemně nijak podmíněna.
15. Pracovní vízum vydané jiným členským státem Evropské unie žalobce samo o sobě k výkonu zaměstnání na území České republiky neopravňovalo a žalobce musel být držitelem povolení k zaměstnání, platného oprávnění k pobytu, zaměstnanecké karty, karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo modré karty. Také fakt, že žalobce byl v době kontroly držitelem biometrického cestovního dokladu, pouze cizinci umožňoval v souladu s čl. 4 nařízení Rady (ES) č. 2018/1806, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnitřních hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni a § 4 odst. 2 nařízení vlády č. 215/2017 Sb. o stanovení výjimek z vízové povinnosti a z osvobození od vízové povinnosti vstup a pobyt na území České republiky bez víza, avšak nikoliv za účelem výdělečné činnosti.
16. Žalovaný dále uvedl, že polské vízum typu „D“ žalobce opravňovalo ke krátkodobému pobytu na území jiných členských států Evropské unie v délce 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů bezprostředně předcházejících dni pobytu. Žalobce do protokolu o výsledku účastníka správního řízení uvedl, že dne 18. 12. 2019 vstoupil na území schengenského prostoru, což bylo potvrzeno otiskem přechodového razítka z cestovního dokladu. Jiný záznam o následujícím vstupu nebo výstupu ze schengenského prostoru cestovní doklad neobsahoval. Z obsahu výpovědi žalobce a víza založeného ve správním spise lze dovodit, že překročil 90 dnů pobytu na území České republiky, k němuž byl na základě polského víza oprávněn. V průběhu jeho

legálního pobytu na území České republiky byl dne 12. 3. 2020 vyhlášen v České republice s ohledem na epidemiologickou situaci nouzový stav a proti neoprávněně pobývajícím cizincům ze strany policejních orgánů nebyla přijímána opatření ani sankce. Jelikož žalobce v době po ukončení nouzového stavu, dne 16. 7. 2020, nevystoupal, pobýval na území České republiky ode dne 17. 7. 2020 bez platného oprávnění k pobytu až do dne 27. 7. 2020, kdy byl kontrolován na stavbě.

17. Žalovaný považuje provedené dokazování za dostatečné a odpovídající charakteru a obsahu tvrzení, která žalobce předeštel v rámci správního řízení. Ačkoli je řízení o správním vyhoštění zahajováno z moci úřední, nelze po příslušném správním orgánu požadovat, aby výhradně z vlastní iniciativy vyhledával a opatroval důkazy, které by mohly svědčit ve prospěch žalobce. Je zejména na samotném žalobci, aby přesvědčivým způsobem tvrdil skutečnosti svědčící ve svůj prospěch, případně o tom nabídl důkazy.
18. Podle ust. § 50a odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců: *Rozhodnutí o povinnosti opustit území policie vydá cizinci, který je držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá neoprávněně, u něhož nebyly shledány důvody pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění nebo pokud by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění byl nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života.*
19. Podle ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců: *Policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států, až na 5 let, pobývá-li cizinec na území bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu není oprávněn.*
20. Podle ust. § 119 odst. 1 písm. c) bod 1 zákona o pobytu cizinců: *Policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států, až na 3 roky, je-li cizinec na území zaměstnán bez platného oprávnění k pobytu nebo povolení k zaměstnání, ačkoli je toto povolení podmínkou výkonu zaměstnání.*
21. Podle ust. § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců: *Vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí.*
22. Krajský soud se nejprve zabýval námitkou týkající se neoprávněnosti posouzení výkonu nelegální práce ze strany správních orgánů. Podle žalobce si správní orgán nemohl učinit úsudek o výkonu nelegální práce sám, a tudíž není možné, aby výkon nelegální práce byl důvodem pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 24. 7. 2019, č. j. 6 Azs 373/2018-30 (rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz) si však úvahu o výkonu nelegální práce cizince může učinit správní orgán rozhodující v pobytovém řízení sám, a to aniž by se musel obrátit na příslušný správní orgán

rozhodující ve věcech zaměstnanosti. Krajský soud nemá žádný racionální důvod se od závěru uvedeného v tomto rozsudku odchýlit. Je však důležité dodat, že takové posouzení správním orgánem musí mít oporu ve správním spisu. To je v tomto případě splněno, neboť ze strany správních orgánů došlo k dostatečnému šetření věci. Soud v této souvislosti odkazuje na str. 6-7 žalovaného rozhodnutí, které obsahuje obsáhlé posouzení charakteru činnosti žalobce, rovněž tak na str. 4-5 rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Krajský soud se se závěry správních orgánů ztotožňuje. Jak uvedl žalovaný, správní orgány posuzovaly, zda byl žalobce zaměstnán bez povolení k zaměstnání a neobjasňovaly skutečnost, zda se dopustil správního deliktu. S odkazem na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu (například rozsudek ze dne 24. 7. 2019, č. j. 6 Azs 373/2018-30) platí, že ačkoli správní orgán I. stupně ani žalovaný nevykonávají kontrolní činnost na úseku zaměstnanosti ve smyslu ust. § 125 zákona o zaměstnanosti, mohou si v souladu s ust. § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu při výkonu vlastní působnosti nepochybně učinit úsudek o povaze činnosti vykonávané žalobcem. Nejedná se totiž o úsudek o tom, zda byl spáchán přestupek nebo správní delikt a kdo za něj odpovídá, nýbrž o posouzení toho, zda jsou naplněny podmínky pro rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalovaný proto v daném případě nevybočil ze své pravomoci a nepostupoval v rozporu se zákonem, když posuzoval charakter činnosti žalobce.

23. Jde-li o námitku týkající se nelegálního pobytu, krajský soud opět odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí, neboť se s ním plně ztotožňuje. Z obsahu správního spisu je dostatečně prokázáno, že se žalobce dopustil porušení ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců. Z obsahu výpovědi žalobce a víza založeného ve správním spise lze dovodit, že cizinec překročil 90 dnů pobytu na území České republiky, k němuž byl na základě polského víza oprávněn. Doba 90 dnů v období 180 dnů, kterou žalobce nesměl přesáhnout, uplynula v jeho případě dnem 28. 4. 2020. Ještě v průběhu jeho legálního pobytu na území České republiky byl dne 12. 3. 2020 vyhlášen nouzový stav, který skončil dne 16. 7. 2020. Žalobce však po ukončení nouzového stavu, v době, kdy již neměl oprávnění na území ČR setrvat, nevycestoval. Žalobce tedy pobýval na území ČR bez platného oprávnění k pobytu ode dne 17. 7. 2020 až do dne 27. 7. 2020, kdy došlo k pobytové kontrole.
24. Podle ustanovení § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců není možné vydat rozhodnutí o správním vyhoštění, jestliže by jeho důsledkem byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince. Povinnost přiměřenosti správního rozhodnutí pak vyplývá rovněž z ust. § 4 odst. 2 správního řádu, když zákon požaduje, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu. Žalobce se dovolává nepřiměřenosti rozhodnutí proto, že mu v důsledku správního vyhoštění bude zrušeno jeho povolení k dlouhodobému pobytu na Slovensku. Tato námitka však nemůže odůvodnit nepřiměřenost zásahu. To, že si žalobce v průběhu již zahájeného správního řízení opatřil povolení k dlouhodobému pobytu na území jiného státu, neznamená, že správní vyhoštění následně již nelze uložit. Tímto postupem by pak totiž byly podmínky pro udělení správního vyhoštění již nadbytečné. V konečném důsledku by to znamenalo, že povolení k dlouhodobému

pobytu na území jiného státu by zhojilo žalobcovo předchozího jednání, tedy že na území ČR pobýval bez požadovaného oprávnění a že byl zaměstnán bez platného povolení k zaměstnání, ačkoli povolení potřeboval. Navíc je nutno dodat, že rozhodnutí o správním vyhoštění automaticky neznamená zrušení povolení k dlouhodobému pobytu na území jiného státu. V souladu s čl. 25 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích („Schengenská úmluva“) nejprve dojde ke konzultačnímu řízení (a to mezi Českou a Slovenskou republikou), v rámci něhož se prověří, zda existují dostatečné důvody pro zrušení již uděleného povolení. Závěr o tom, zda jsou na straně cizince dány dostatečné důvody pro zrušení jeho pobytového oprávnění, tedy bude až výsledkem konzultačního řízení a jehož výsledek krajský soud nemůže předjímat.

25. Žalobce rovněž neuvedl žádnou konkrétní osobu, vůči níž by se o nepřiměřený zásah mělo jednat, ani v řízení nebyla žádná taková osoba zjištěna. Není rodinným příslušníkem občana EU, na území ČR ani na území jiného členského státu EU nežije s nikým ve společné domácnosti, ani se na těchto územích nenachází osoba, kvůli které by pocítoval, že správní vyhoštění by pro něj a případně tuto osobu znamenalo nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života. Žalobcova manželka a dvě děti žijí na Ukrajině. Na území ČR ani dalšího státu EU nemá žádné rodinné vazby, k územím si nevybudoval ani vazby kulturní či společenské. V době vydání napadeného rozhodnutí považoval oblast, ve které na Ukrajině trvale žil se svou rodinou, za bezpečnou. V souvislosti s návratem na Ukrajinu se ničeho neobával a nebyl mu znám žádný důvod, který by mu bránil v návratu do vlasti. Krajský soud má ze všech shora uvedených důvodů za to, že správní řízení vadou skutkových zjištění o soukromém a rodinném životě žalobce netrpělo, tato námitka proto není důvodná.
26. Co se týká toho, zda měl správní orgán postupovat podle ust. § 50a či ust. § 119 zákona o pobytu cizinců, krajský soud se ztotožňuje s postupem žalovaného. Z ustanovení § 50a odst. 1 písm. c) vyplývá, že rozhodnutí o povinnosti opustit území policie vydá v případě, pokud by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění byl zásah do cizincova soukromého a rodinného života nepřiměřený. Zde je tak důležité připomenout, že pokud by správní vyhoštění představovalo nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života žalobce, nebylo by možné podle ust. § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců rozhodnutí o správním vyhoštění vydat. Právě proto by následně přicházel v úvahu postup podle ust. § 50a. Uložení správního vyhoštění tak není aplikováno subsidiárně, jak se domnívá žalobce, ale je tomu přesně naopak. Z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2021, č. j. 13 A 1/2021 vyplývá, že: „[o] možné povinnosti opustit území lze uvažovat až poté, co by uložení správního vyhoštění bylo nepřiměřeným zásahem do rodinného a soukromého života cizince, resp. co by nebyly shledány důvody pro zahájení řízení či vydání rozhodnutí o správním vyhoštění.“ Subsidiární charakter ustanovení § 50a zákona o pobytu cizinců shledává i Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí ze dne ze dne 13. 1. 2021, č. j. 6 Azs 313/2020 – 40: „[z] právní úpravy tedy vyplývá, že správní orgán nemůže volně vybírat mezi uložením

správního vyhoštění (§ 119) a uložení povinnosti opustit území (§ 50a). Pokud v řízení ve věci správního vyhoštění nebylo shledáno, že by správním vyhoštěním došlo k nepřiměřenému zásahu do soukromého a rodinného života cizince, nelze režim uložení pouhé povinnosti opustit území vůbec využít.“

27. Na podporu zpochybnění postupu správních orgánů žalobce odkázal na rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2020, č. j. 5 Azs 432/2019-29 a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2021, č. j. 13 A 1/2021-25. Podle těchto rozhodnutí pokud má cizinec povolen pobyt v jiném členském státě EU, pak je na prvním místě jeho návrat do tohoto státu, ledaže by zde byla dána výhrada veřejného pořádku nebo národní bezpečnost. Žalobce má tedy za to, že správní vyhoštění přichází v úvahu až poté, kdy nelze postupovat podle ust. § 50a zákona o pobytu cizinců. V tomto ohledu je třeba uvést, že uvedená rozhodnutí se vztahovala k právní úpravě, jejíž znění již není účinné pro nyní projednávanou věc. S účinností od 31. 7. 2019 byl totiž do ust. § 50a vložen odst. 3, podle kterého: *Rozhodnutí o povinnosti opustit území policie vydá cizinci, který je držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá neoprávněně, u něhož nebyly shledány důvody pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění nebo pokud by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění byl nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života.* Jak plyne z důvodové zprávy k zákonu č. 176/2019, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony ze dne 6. 6. 2018: *„[k] vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území/ území členských států EU dochází rovněž v případech, kdy jde o tzv. překvalifikování – tj. policie původně zahájila řízení o správním vyhoštění, ale byly zjištěny okolnosti, pro které rozhodnutí o správním vyhoštění nelze vydat. Z dosavadního textu se přejímá postup, podle kterého je-li v řízení o správním vyhoštění zjištěno, že důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince a pobývá-li cizinec na území neoprávněně, považuje se zahájené řízení o správním vyhoštění za řízení o povinnosti opustit území a vydá se tak pouze rozhodnutí o povinnosti opustit území.“* V nyní projednávané věci však nebyly naplněny podmínky vyžadované citovaným ustanovením. Jednak se nejedná o situaci, kdy by nebyly shledány důvody pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění (k tomu viz výše bod č. 22 a 23 odůvodnění tohoto rozsudku), ani se nejedná o situaci, kdy by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění byl zásah do žalobcova soukromého a rodinného života nepřiměřený (k tomu rovněž výše bod č. 24 a 25 odůvodnění tohoto rozsudku).
28. Krajský soud sice považuje žalobní námitky za nedůvodné, nicméně zároveň musí konstatovat, že připustit vyhoštění žalobce by bylo možné při posuzování skutkového stavu výhradně v době vydání žalovaného rozhodnutí. Správní soudy obecně vycházejí při přezkumu rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s., avšak uvedené pravidlo musí být za určitých okolností prolomeno. V daném případě dochází k prolomení tohoto pravidla proto, že na současnou situaci žalobce dopadají články 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv, které je třeba ve smyslu mezinárodněprávní zásady *non-refoulement* vykládat tak, že stanoví závazek České republiky nevystavit žádnou osobu,

jež podléhá její jurisdikci, újmě, která by spočívala v ohrožení života či vystavení mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, a to např. tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma hrozila (srov. např. rozsudek NSS ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131). V důsledku aktuálně probíhajícího ozbrojeného konfliktu na Ukrajině tak žalované rozhodnutí nyní v době soudního přezkumu nemůže obstát.

29. K hodnocení situace na Ukrajině z pohledu prolomení ustanovení § 75 odst. 2 s. ř. s. se podrobně vyjádřil NSS v rozsudku ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10Azs 537/2021-31 [16,17]: *„Nynější situace na Ukrajině je nadto, jak již NSS podotkl výše, bezprecedentní. Nedá se srovnávat s ničím, čemu doposavad azylová judikatura NSS čelila. Na Ukrajině probíhají intenzivní boje, milióny ukrajinských uprchlíků již dorazily do Evropy či jsou na cestě. Rovněž české orgány řeší potřeby velkého množství uprchlíků z Ukrajiny, zajišťují jejich pobytový titul a otázky související. Právě proto také vláda dne 2. 3. 2022 přijala – z důvodu nutnosti reagovat na migrační vlnu velkého rozsahu – usnesení o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky (č. 43/2022 Sb.) ...[n]ejpozději od 24. 2. 2022 padá výchozí teze žalovaného, že Ukrajina je bezpečnou zemí původu [ve smyslu definice bezpečné země původu v § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu]. Vyhlášku č. 328/2015 Sb., která v § 2 uvádí Ukrajinu mezi bezpečnými zeměmi původu, nelze nadále ve vztahu k Ukrajině použít. Proto bude třeba, aby žalovaný podrobil argumenty stěžovatele ohledně nebezpečí, které mu údajně hrozí ze strany ukrajinských orgánů, plnohodnotnému zkoumání.“* Obdobně též judikoval NSS v následujícím rozsudku ze dne 24. 3. 2022, č. j. 1 Azs 36/2022 – 31 [29]: *„Nemůže proto obstát teze, že Ukrajina je bezpečnou zemí původu (k tomu obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021 - 31). Nic na tom nemění ani skutečnost, že její území se s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů nachází na seznamu bezpečných zemí původu stanovených ve vyhlášce č. 328/2015 Sb. Je na žalovaném, aby vyhlášku novelizoval. Ostatně čl. 37 odst. 2 procedurální směrnice ukládá členským státům zajistit pravidelný přezkum situace ve třetích zemích označených jako bezpečné (a § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví, že žalovaný je povinen přezkoumat seznamy zemí stanovené vyhláškou nejméně jedenkrát v kalendářním roce)“.*
30. Závěry uvedené v žalovaném rozhodnutí týkající se bezpečnostní situace na Ukrajině tak již nelze vztáhnout na nynější poměry. Podstatné přitom je, že současný ozbrojený konflikt již nelze nadále hodnotit jako konflikt lokálního charakteru, nýbrž jako ozbrojený konflikt, který svými projevy postihuje celou zemi původu žalobce. Na rozdíl od stavu, který tu byl v době rozhodnutí správních orgánů, nyní došlo k naplnění ust. § 179 zákona o pobytu cizinců, tedy byly shledány důvody znemožňující vycestování cizince. Podle uvedeného ustanovení vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, hrozilo by mu tam skutečné nebezpečí. Jak bylo uvedeno výše, právě s ohledem na nyní probíhající konflikt je zde nepochybně dána důvodná obava hrozby skutečného nebezpečí žalobce. Dne 4. 3. 2022 přijala Rada EU prováděcí rozhodnutí 2022/382, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná

ochrana. Od 21. 3. 2022 je účinný zákon č. 65/2022, o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace. Z těchto důvodů nemůže k datu rozhodnutí soudu žalované rozhodnutí obstát, a proto krajský soud žalované rozhodnutí zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. V dalším řízení je podle ust. § 78 odst. 5 s. ř. s. žalovaný vázán právním názorem krajského soudu vysloveným v tomto zrušujícím rozsudku.

31. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle zásady úspěchu ve věci podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. a žalovanému uložil povinnost nahradit žalobci účelně vynaložené náklady soudního řízení, tj. náklady právního zastoupení žalobce dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „*advokátní tarif*“). Náklady právního zastoupení představuje odměna právního zástupce žalobce za 3 úkony právní služby v celkové výši 3 000 Kč podle ust. § 7bod 3 ve spojení s § 9 odst. 2 /příprava a převzetí zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. a) a sepis návrhu ve věci samé a doplnění žaloby podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu/. Dále náklady řízení tvoří paušální náhrada hotových výdajů za 3 úkony právní služby podle ust. § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 900 Kč. Odměna právního zástupce žalobce proto činí 3 900 Kč. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení k rukám jeho právního zástupce podle ust. § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „*o. s. ř.*“) ve spojení s ust. § 64 s. ř. s. Soud k náhradě nákladů řízení stanovil přiměřenou lhůtu k plnění v délce 30 dnů podle ust. § 160 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s ust. § 64 s. ř. s.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 30. března 2022

JUDr. Petra Venclová, Ph.D. v. r.
samosoudkyně